

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

**ПРАШАЊА И ОДГОВОРИ
ПОВРЗАНИ СО УПАТСТВОТО ЗА НАЧИНОТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ПЛАТНИОТ ПРОМЕТ
СО СТРАНСТВО**

I	Тема	Плаќања на нерезиденти
1.	Прашање	Во врска со примената на точка 41 став 1 алинеја 6 од Упатството за начинот за вршење на платниот промет со странство, каков документ треба да се приложи до овластената банка при плаќање врз основа на вложување во хартии од вредност во странство од страна на резиденти (портфолио - инвестиции), а во ситуации кога странското инвестициско друштво или финансиски посредник задолжително бара авансно финансирање (т.н. pre-funding), односно не „склучува договор“ пред да се изврши трансакцијата?
	Одговор	Со донесување на измените на Упатството за начинот за вршење на платниот промет со странство („Службен весник на Република Северна Македонија“ 41/19) се изврши негово приспособување кон законската либерализација при вложувањето на резидентните во хартии од вредност во странство. Согласно со точката 41 став 1 алинеја 6 од Упатството, за плаќање врз основа на вложување во хартии од вредност во странство од страна на резидент, треба да се достави налог за извршување трансакција даден на овластен учесник на пазарот на хартии од вредност/овластен учесник на странска берза или организиран пазар на хартии од вредност или друг документ со кој може да се потврди трансакцијата . Ваквата поширока формулација овозможува прифаќање документација со којашто може да се потврди склучувањето трансакција за финансиски инструменти во странство, односно воспоставениот деловен однос со овластено странско инвестициско друштво и секако обврската за плаќање по таа основа. Притоа, доколку биде доставен соодветен „друг документ со кој може да се потврди трансакцијата“, којшто може да послужи како основа за трансфер на парични средства, резидентот нема обврска да достави и налог за извршување на трансакцијата. Оттука, како „друг документ“ може да послужи и потврда од странското инвестициско друштво за отворање клиентска сметка на резидентот за работи со хартии од вредност во странство и инструкциите за полнење на таа сметка.

		Во секој случај, банката треба да ги има предвид своите обврски во поглед на спречувањето перење пари и финансирање тероризам.
	Датум на објавување на одговорот	24.10.2019
2.	Прашање	<p>Во врска со примената на точка 41 став 1 алинеја 6 од Упатството за вршење на платен промет со странство и објавените прашања и одговори во врска со платниот промет со странство при трансакции со хартии од вредност во делот II – <u>Вложување во хартии од вредност преку домашна брокерска куќа</u>, се поставува прашање која документација брокерската куќа треба да ја презентира на овластената банка за извршување на плаќањето т.е. дали е доволно брокерот да го презентира договор за извршување на услугата вложување во хартии од вредност во странство склучен со резидентот и/или е потребно да презентира дополнителна документација со која би била потврдена трансакцијата, на пример:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Налог од резидентот за купување на одредена странска хартија од вредност - Договор случен со странски брокер/банка за клиентска сметка или наменска сметка за тргување со хартии од вредност
	Одговор	<p>Согласно со точка 41 став 1 алинеја 6 од Упатството за начинот за вршење на платниот промет со странство, за плаќање врз основа на вложување во хартии од вредност во странство од страна на резиденти се приложува налог за извршување трансакција даден на овластен учесник на пазарот на хартии од вредност / овластен учесник на странска берза или организиран пазар на хартии од вредност или друг документ со кој може да се потврди трансакцијата.</p> <p>Според ова, во конкретниот случај, банката може да побара од домашната брокерска куќа да ѝ го презентира налогот којшто го примила од нејзиниот клиент-резидент за купување или продавање на странските хартии од вредност, а којшто е предмет на пренасочување кон странскиот брокер, и со тоа да ја документира секоја одделна платежна трансакција од/кон соодветниот странски брокер. Алтернативно, банката може да бара од брокерската куќа договор склучен со нејзиниот клиент - резидент за пренасочување на примените налози кон соодветен странски брокер (ако има повеќе странски брокери, тогаш и повеќе такви договори), при што во истиот да може да се идентификуваат, покрај резидентниот клиент, и конкретниот странски брокер.</p> <p>Договорот на домашната брокерска куќа што е склучен со странскиот брокер, не би требало да биде единствениот документ врз основа на кој ќе се изврши плаќањето, бидејќи не е документ со кој може да се</p>

		<p>потврди извршувањето на конкретна трансакција.</p> <p>Со оглед на поопштиот пристап при определување на потребните документи во Упатството, би требало банката, во своите акти, да го определи документот кој ќе ѝ биде потребен за да го потврди основот на различните трансакции и да го врши платниот промет со странство.</p> <p>Исто така, напоменуваме дека документите што се бараат за целите на извршување на платниот промет со странство, не исклучуваат барање на друга соодветна документација за целите на функционирањето на системот за спречување перење пари и финансирање тероризам.</p>
	Датум на објавување на одговорот	3.12.2020

